

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 10.1.2007
KOM(2006) 846 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Tärkeimpiä yhteenliitännöitä koskeva suunnitelma

{SEK(2006) 1715}
{SEK(2007) 12}

KOMISSIION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Tärkeimpiä yhteenliitännöitä koskeva suunnitelma

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Kiireelliset toimet.....	3
2.	Euroopan energiainfrastruktuurin tämänhetkinen kehitysvaihe.....	6
3.	Tarvittavat toimenpiteet: komission ehdotukset	8
3.1.	Keskeistä infrastruktuuria vaivaavat ongelmat	8
3.2.	Eurooppalaisten koordinaattoreiden nimeäminen vetämään yksilöityjä tärkeimpiä hankkeita	11
3.3.	Kuluttajien tarpeet huomioiva kantaverkkojen suunnittelu	12
3.4.	Lupamenettelyjen nopeuttaminen	13
3.5.	Selkeän investointiympäristön luominen	14
4.	Päätelmät	16
Liite 1	17
Liite 2	18
Liite 3	19
Liite 4	21

1. KIIREELLISET TOIMET

Rajayhdysjohdoilla helpotetaan eri alueiden ja maiden välistä voiman- ja energiansiirtoa, ja ne ovat välttämättömiä sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta. Hampton Courtissa lokakuussa 2005 kokoontuneet EU:n valtion- ja hallitusten päämiehet korostivat, että tärkeiden infrastruktuurihankkeiden päätökseen saattamista helpottavia toimintamalleja on tarpeen lujittaa. Barcelonassa vuonna 2002 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa oli aiemmin sovittu jäsenvaltioiden yhteenliittämistavoitteen nostamisesta 10 prosenttiin. Tähän mennessä huomattava määrä jäsenvaltioista ei ole vielä saavuttanut tätä tavoitetta¹. Maaliskuussa 2006 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi, että tärkeimpiä yhteenliittäjä koskeva suunnitelma (jäljempänä ”suunnitelma”) hyväksyttäisiin osana Euroopan energiapolitiikkaa koskevaa strategista katsausta². Kesäkuussa 2006 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi puolestaan täyttämään tukea energiantuonnin infrastruktuurihankkeille, joiden tarkoituksena on parantaa energian toimitusvarmuutta.

Euroopan energiapolitiikan avulla on kehitettävä toimiva energiainfrastruktuuri, jonka avulla kestävyyttä, kilpailukykyä ja toimitusvarmuutta koskevat tavoitteet täyttyvät.

Kestävyys. Uutta merkittävää energiainfrastruktuuria on rakennettava paljon, jotta uusiutuvista energialähteistä saatava sähkö voidaan liittää verkkoon. Tämän infrastruktuurin avulla voidaan myös parantaa uuden ja jo käytössä olevan sähköntuotantokapasiteetin tehokkuutta Euroopan tasolla sekä vähentää riskejä tehdä energiantuotantokapasiteettiin kohdistuvia hukkainvestointeja.

Kilpailukyky. Energiainfrastruktuurin toimivuus on olennaisen tärkeää energian sisämarkkinoiden toimivuudelle ja niiden tehokkuuden parantamiselle. Infrastruktuurin avulla lisätään alueiden välistä kauppaa, mikä johtaa aitoon kilpailuun ja vähentää mahdollisuuksia käyttää hyväksi markkina-asemaa.

Toimitusvarmuus. Koska energian sisämarkkinat ovat erittäin riippuvaisia tuontienergiasta, on tarpeen ottaa käyttöön useampia hankintalähteitä ja rakentaa asianmukaisia yhteenliitetyjä verkkoja toimitusvarmuuden ja jäsenvaltioiden keskinäisen yhteisvastuun lisäämiseksi (esim. energiasaarekkeet).

EU:n politiikat ja toimenpiteet

Euroopan unioni (EU) on laatinut joukon toimintamalleja, joilla pyritään kehittämään toimivaa energiainfrastruktuuria Euroopassa.

Ensiksikin EU on yksilöinyt Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevissa suuntaviivoissa (TEN-E-suuntaviivat)³ 314 infrastruktuurihanketta (yhteisen edun mukaiset hankkeet), joiden toteuttamista olisi helpotettava ja nopeutettava. Näihin sisältyy 42 tärkeää, eurooppalaista etua koskevaa hanketta (liitteet 1 ja 2), jotka koskevat useampia kuin yhtä maata tai joilla on huomattavaa merkitystä eri maiden välisen siirtokapasiteetin kannalta. TEN-E-suuntaviivat toimivat perustana nykyistä paremmalle koordinoinnille, täytäntöönpanon valvonnalle sekä

¹ Esim. Puola, Yhdistynyt kuningaskunta, Espanja, Irlanti, Italia, Ranska, Portugali sekä Bulgaria ja Romania.

² KOM(2007) 1, 10.1.2007.

³ Päätös N:o 1364/2006/EY, EUVL L 262, 22.9.2006, s. 1.

tarvittaessa EY:n taloudelliselle tuelle, Euroopan investointipankin (EIP) lainat mukaan luettuina.

Toiseksi todettakoon, että EU on hiljattain vahvistanut erityissäntöjä, joilla varmistetaan jäsenvaltioiden sähkö- ja maakaasuverkkojen yhteenliittämisen asianmukainen taso ja samalla parannetaan investointiympäristön vakautta (direktiivi sähkön toimitusvarmuuden ja infrastruktuuri-investointien turvaamisesta⁴ ja direktiivi maakaasun toimitusvarmuuden takaavista toimenpiteistä⁵).

Kolmanneksi mainittakoon, että kesäkuussa 2006 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi päätelmissään, että ”tuetaan ympäristönäkökohtien kanssa yhdenmukaisia infrastruktuurihankkeita, joiden tarkoituksena on avata uusia toimitusreittejä energiatuonnin monipuolistamiseksi kaikkien jäsenvaltioiden eduksi”.

Lisäksi todettakoon, että 14. ja 15. joulukuuta 2006 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti, että on tärkeää toteuttaa energian sisämarkkinat, jotka ovat yhteenliitetyt, läpinäkyvät ja syrjimättömät ja joilla on yhdenmukaistetut säännöt ja että on tärkeää kehittää yhteistyötä hätätilanteiden varalta, erityisesti siltä varalta, että toimitukset keskeytyvät.

Kiireelliset toimet

Asiaa koskevasta lainsäädännöstä huolimatta verkkojen kehittäminen edistyy liian hitaasti. Vieläkin on ratkaisematta huomattavia ongelmia.

Kuten kaasu- ja sähkömarkkinoiden tulevaisuudennäkymiä käsittelevässä komission tiedonannossa on yksityiskohtaisemmin selitetty, EU:lla on tällä hetkellä heikot valmiudet taata EU-yrityksille oikeutta myydä sähköä ja kaasua missä tahansa jäsenvaltiossa samoin edellytyksin eli syrjimättömästi ja yhtäläisin ehdoin kuin kyseissä maassa jo toimivat kansalliset yritykset. Jäsenvaltioiden välillä ei ole toteutunut varsinkaan syrjimätön oikeus käyttää verkkoja eikä myöskään tasoltaan yhdenmukainen viranomaisvalvonta.

EU ei ole myöskään vielä onnistunut ratkaisemaan asianmukaisella tavalla sitä, kuinka saataisiin riittäviä investointeja uuteen infrastruktuuriin sisämarkkinoita tukevan yhteisen, vakaan eurooppalaisen sääntelyjärjestelmän puitteissa. Tällä hetkellä koordinointi kansallisten energiaverkkojen välillä ei ole riittävää, kun kyse on teknisistä standardeista, tasapainotussäännöistä, kaasun laadusta, sopimusmenettelyistä ja siirtorajoitusten hallintamekanismeista. Tällainen koordinointi on välttämätöntä rajatylittävän kaupan toimivuuden varmistamiseksi. On aiheellista mainita erityisesti, että investoinnit vääristyvät toimintojen riittämättömän eriyttämisen vuoksi. Verkonhaltijoilla ei ole kannustimia kehittää verkkoa markkinoiden yleisen edun mukaisesti siten, että uusien toimijoiden olisi helpompi aloittaa toimintansa energian tuotannossa tai toimituksissa. Edellä tarkoitettu sisämarkkinoita koskevasta tiedonannosta käy ilmi, että on olemassa vankkaa näyttöä siitä, että vertikaalisesti integroituneiden yritysten sijoituspäätökset on tehty energiatoimituksista huolehtivien sisäyritysten tarpeet huomioiden. Tällaiset yritykset eivät näytä varsinkaan haluavan lisätä esimerkiksi kaasun tuontikapasiteettia [nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaalit] avoimesti, mikä on joissain tapauksissa heikentänyt toimitusvarmuutta. Sama pätee tietyissä tapauksissa mahdollisuuksiin liittää uutta tuotantokapasiteettia verkkoon.

⁴ Direktiivi 2005/89/EY, EUVL L 33, 4.2.2006, s. 22.

⁵ Neuvoston direktiivi 2004/67/EY, EUVL L 127, 29.4.2004, s. 92.

Verkot toimivat vuosi vuodelta yhä lähempänä fyysisiä rajojaan, mikä lisää tilapäisten toimituskatkosten vaaraa⁶. Monet maat ja alueet muodostavat edelleen ”energiasaarekkeen”, joka on suurilta osin erillään sisämarkkinan muista osista. Tämä pätee erityisesti Baltian maihin⁷ ja Kaakkois-Euroopan uusiin jäsenvaltioihin.

Rajasiirtoinfrastruktuuriin Euroopassa investoidut summat ovat edelleen hälyttävän alhaisia. Vuosittain investoidaan vain 200 miljoonaa euroa sähkön kantaverkkoihin hankkeissa, joiden pääasiallisena tavoitteena on kasvattaa rajasiirtokapasiteettia⁸. Osuus on vain 5 prosenttia EU:ssa, Norjassa, Sveitsissä ja Turkissa vuosittain sähkön kantaverkkoihin tehtävistä kaikista investoinneista.

Nämä luvut eivät edes vastaa Euroopan energiapolitiikan tavoitteiden mukaisesti määritettyjä toimivan infrastruktuurin tarpeita. EU:n on investoitava vuoteen 2013 mennessä vähintään 30 miljardia euroa infrastruktuuriin (6 miljardia euroa sähkönsiirtoon, 19 miljardia euroa kaasuputkiin ja 5 miljardia euroa nesteytetyn maakaasun terminaaleihin), jos se haluaa täyttää kaikki TEN-E-suuntaviivoissa vahvistetut tärkeimmät tavoitteet.⁹

Uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön liittäminen kantaverkkoon¹⁰ ja varavoimalaitoksista aiheutuvien tasapainotuskustannusten huomioon ottaminen¹¹ aiheuttavat arviolta 700–800 miljoonan euron kustannukset vuosittain.

Kotimaisten kaasuväylien vähentyessä kaasunkysyntä tyydytetään yhä enemmän tuonnilla. Entistä suurempi riippuvuus tuonnista edellyttää kaasuketjun kaikkiin osiin suuntautuvien, oikeaan aikaan tehtävien investointien koordinoitua sekä täyttä tukea EU:n ulkopuolisten energiaverkkojen yhteenliittämiseksi. Näistä tarpeista huolimatta huolestuneisuutta on ilmaistu (Kansainvälinen energiajärjestö IEA)¹² siitä, että kaasu-alan investoinnit ovat kokonaisuutena riittämättömiä.

Jos EU jatkaa infrastruktuuri-investoinneissaan nykyisellä tiellään, yksikään Euroopan energiapolitiikan tavoitteista ei toteudu. Siirto rajoitusten vuoksi energianhinnat kohoavat. Uusiutuvien energialähteiden kehittämistä haittaa jäsenvaltioiden sisäisten tai jäsenvaltioiden välisten verkkojen puutteellinen siirtokapasiteetti. Viime aikoina saadut kokemukset osoittavat, että vihreiden energialähteiden kehitykselle merkittävän pullonkaulan muodostaa se, että tuulivoimapuistojen rakentaminen kestää keskimäärin kolme vuotta, ja näiden

⁶ Komission raportti edistymisestä kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden luomisessa (KOM(2005) 568 lopullinen).

⁷ Vaikkakin Viron ja Suomen välinen yhteys otettiin hiljattain käyttöön.

⁸ Vuonna 2005 tehdyn TEN-E-investointeja koskevan selvityksen mukaan vuosittaisten investointien määrä on 3,5 miljardia euroa (4 miljardia euroa vuoteen 2006 mennessä).

⁹ 6 miljardin euron määrään sisältyvät eurooppalaista etua koskevat sähköhankkeet. Määrä on vain osa EU:n kantaverkkojen kokonaistarpeesta. Esimerkiksi Kansainvälisen energiajärjestön IEA:n arvio EU:n kantaverkkojen kokonaistarpeesta vuosina 2001–2010 on 49 miljardia euroa. Verkkojen ylikuormituksen helpottamiseksi tehtävät investoinnit muodostavat näin ollen vain osan tarvittavasta kokonaismäärästä. *Lessons from Liberalised Electricity Markets* -julkaisu (OECD/IEA 2005).

¹⁰ Euroopassa käyttöön otettujen tuulivoimalaitosten tuotanto kasvaa 41 gigawattista lähes 67 gigawattiin vuosina 2005–2008 (*The European Wind Integration Study EWIS for a successful integration of Wind power into European Electricity Grids*).

¹¹ Siitä, että tuulivoimatuotanto on keskittynyt voimakkaasti Pohjois-Saksaan ja on pääasiassa yhdistetty jakeluverkkoihin sekä siitä, että sähkönsiirtokapasiteetti pohjoisesta etelään on riittämätöntä, aiheutuu valtavia energiavirtoja viereisissä siirtojärjestelmissä, mikä heikentää huomattavasti järjestelmien vakautta ja kaupankäyntivalmiuksia (EWIS).

¹² IEA:n raportti *Natural Gas. Market Review 2006. Towards a Global Gas Market*.

maantieteellisesti hajallaan sijaitsevien tuulipuistojen verkkoon yhdistämiseen ja integroimiseen tarvitaan noin 10 vuotta.¹³ Verkkojen puutteellisen siirtokapasiteetin ja rajoitetun tuotannon vuoksi kansalliset sähkömarkkinat tarvitsevat myös enemmän varakapasiteettia voidakseen reagoida ennakoimattomiin kysyntähuippuihin tai odottamattomiin energiantuotantolaitosten käyttökatkoksiin, mikä johtaa entistä tehottomampaan energiajärjestelmään.

Suunnitelman tavoitteet

Tärkeimpiä yhteenliitäntöjä koskevasta suunnitelmasta käy ilmi 42:n eurooppalaista etua koskevan kaasun- ja sähköhankkeen tämänhetkinen toteutusaste. Vaikkei nesteytetyn maakaasun terminaaleja luokitellakaan eurooppalaista etua koskeviksi hankkeiksi, suunnitelmassa tarkastellaan kuitenkin myös niitä.¹⁴ Monet näistä hankkeista edistyvät hyvin, mutta poikkeuksiakin löytyy. Tässä suunnitelmassa ehdotetaan erityistoimenpiteitä, jotta myöhässä olevat tärkeät hankkeet saadaan asteittain päätökseen. Suunnitelmassa ehdotetaan lisäksi toimenpiteitä vakaan investointiympäristön luomiseksi.

Liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa¹⁵ täydennetään tätä suunnitelmaa, jolla laajennetaan aikaisemmin toteutettua yksityiskohtaista arviointia¹⁶.

Tässä suunnitelmassa keskitytään sellaisiin eurooppalaista etua koskeviin hankkeisiin, joista neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat sopineet TEN-E-suuntaviivoissa. Myös muita hankkeita¹⁷ voitaisiin harkita keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä TEN-E-suuntaviivojen seuraavan tarkistuksen yhteydessä.

2. EUROOPAN ENERGIAINFRASTRUKTUURIN TÄMÄNHETKINEN KEHITYSVAIHE

Komission yksiköiden toteuttamassa yksityiskohtaisessa tarkastelussa paljastui useita puutteita.

Sähkö

Eurooppalaista etua koskevista 32 hankkeesta (liite 3) 20 hankkeen toteutus on myöhässä. Näistä 20 hankkeesta 12 on myöhässä vuodesta kahteen vuotta ja loput 8 hanketta ovat yli kolme vuotta myöhässä. Näin ollen eurooppalaista etua koskevista 32 hankkeesta vain 12 (37 %) on aikataulussaan ja niistä vain 5 on saatu tähän mennessä kaikilta osin tai

¹³ EWIS.

¹⁴ Myös öljyyn ja öljytuotteisiin liittyviä yhteenliitäntöjä on tarkasteltava asianmukaisesti lähitulevaisuudessa, koska öljyllä on jatkossakin merkittävä asema EU:n energiamaisemassa ja koska EU:n riippuvuus tuontiöljystä kasvaa noin 90 prosenttiin. Uutta siirto- ja kuljetusinfrastruktuuria kuten putkia tarvitaan, jotta öljyhankintoja voidaan hajauttaa maantieteellisesti ja jotta voidaan vastata haasteisiin, jotka aiheutuvat yleisestä suuntauksesta jalostaa entistä raskaampia ja happamampia raakaöljyjä sekä siitä, että nykyinen kapasiteetti on riittämätöntä. Tämä on erityisen tärkeää Keski- ja Itä-Euroopan sekä Välimeren alueen EU-valtioille.

¹⁵ SEC(2007) 1715

¹⁶ SEC(2006) 1059.

¹⁷ Esim. Keski-Aasia – Transkaspia – Mustameri -energiakäytävän ja Baku–Erzurum -kaasuputken kehittäminen.

käytännöllisesti katsoen kokonaan päätökseen¹⁸. Yhden hankkeen yksi osuus on odottanut toisen osuuden valmistumista yli 10 vuotta.¹⁹ Kahta hanketta toteutetaan vain osittain.²⁰

Edistymisen hitaudesta voidaan tehdä erinäisiä päätelmiä:

- Suunnittelun ja muiden lupamenettelyjen monimutkaisuus on pääsyynä useimpiin viivästymisiin. Vaikka oikeudelliset menettelyt ovat yleensä vertailukelpoisia useimmissa jäsenvaltioissa, hankkeen tärkeimmät vaiheet (kokonaissuunnitelma ja luvanhakuprosessi) toteutetaan rakenteeltaan erilaisia menettelyjä noudattaen. Tämä käy ilmi tilanteissa, joissa eri verkkoja on yhdistettävä toisiinsa²¹, kun hankkeessa on osallisina useita eri viranomaisia²² tai kun hankkeeseen liittyy aikaa vieviä kuulemisjaksoja ja lupamenettelyjä²³.
- Kun hankkeeseen osallistuu kaksi tai useampi jäsenvaltio, yhdenmukaisen suunnittelun ja yhdenmukaisten lupamenettelyjen puute johtaa usein kohtuuttomiin viivästymisiin.
- Muihin kuin ympäristö- tai terveyssyihin perustuvat valitukset²⁴ voivat viivästyttää huomattavasti monien hankkeiden toteuttamista²⁵. Kalliit ja vaikeat merikaapelihankkeet, jotka ovat kohdanneet vain vähän yleistä vastustusta, ovat itse asiassa edistyneet nopeammin kuin jotkut valitusten kohteeksi joutuneet maanpäällisten verkkojen yhteenliitännät.
- Tiettyjen hankkeiden rahoitusvaikeudet ovat myös aiheuttaneet viivästyksiä²⁶ erityisesti, kun kyse on ”vihreän sähkön” liittämistä verkkoon ja yhteyksistä naapurimaihin.
- Jotkut siirtoverkonhaltijat näyttävät hidastelevan rajasiirtokapasiteetin lisäämisessä. Tämä johtuu usein lainsäädännön nojalla tarjottujen kannustimien riittämättömyydestä tai siitä, että jotkut siirtoverkonhaltijat kuuluvat vertikaalisesti integroituneiden yritysten konserniin, mistä syystä ne eivät halua kasvattaa nykyistä tarjontaa, koska se saattaisi vaikuttaa kielteisesti niiden kanssa samaan konserniin kuuluvien energiantoimitusyritysten toimintaan. Lisäksi epäasianmukaisesti säänneltyjen toimitustariffien, jotka määritetään

¹⁸ Avelin (FR) – Avelgem (BE) -voimajohto; St. Fiorano (IT) – Robbia (IT) -voimajohto; St. Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT) -voimajohto; V. Hassing (DK) – Trige (DK) -voimajohto; Suomen ja Viron välinen Estlink-merikaapeliyhteys.

¹⁹ Moulaine (FR) – Aubange (BE) -hankkeen Belgian-puoleinen osuus odottaa Ranskan osuuden valmistumista.

²⁰ Filippi (EL) – Hamitabad (TR) -voimajohto; Hampuri/Krümmel (DE) – Schwerin (DE) -voimajohto.

²¹ Viivästymiset, jotka johtuvat tarpeesta toteuttaa suurjännitevoimajohtohankkeita rinnakkain rautatiehankkeiden kanssa (Thaur (AT) – Brixen (IT) -voimajohto).

²² Suomen ja Ruotsin välinen Fennoscan-merikaapeliyhteys, jossa lupamenettelyihin liittyy vesioikeuksiin liittyvien kysymysten ratkaiseminen.

²³ Yhdistyneen kuningaskunnan ja Alankomaiden välinen merikaapeliyhteys, johon liittyy aikaa vieviä lupamenettelyjä.

²⁴ Paikallisväestö on usein huolissaan varsinkin hankkeiden maisemavaikutuksista.

²⁵ St. Peter (AT) – Tauern (AT) -voimajohto; Lienz (AT) – Cordignano (IT) -voimajohto; Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR) -voimajohto; Hampuri/Krümmel (DE) – Schwerin (DE) -voimajohto; sekä Neuenhagen (DE) – Vierraden (DE) – Krajnik (PL) -voimajohto.

²⁶ UCTE-verkon laajentaminen itään Baltian maihin; Saksan kantaverkon laajentaminen vihreän sähkön liittämiseksi siihen; Tunisian ja Italian välinen voimajohto.

uudelleen lyhyin määrävälein (esim. kolmen kuukauden välein tai vuosittain), on väitetty hidastaneen keskeisen infrastruktuurin kehittämistä.

Kaasu

Pääsääntöisesti useimmat 10:stä eurooppalaista etua koskevasta kaasuputkihankkeesta edistyvät melko hyvin (liite 4).

Useimpiin näihin hankkeisiin ei ole ilmoitettu liittyvän huomattavia viivästymisiä. Näistä 10:stä eurooppalaista etua koskevasta hankkeesta vähintään 7:n on määrä saavuttaa toimintavalmius vuosina 2010–2013: yksi kaasuputki on jo valmiina²⁷, kaksi muuta ovat rakenteilla²⁸ ja kahden muun hankkeen osittainen toteutus on käynnissä²⁹. Tämä infrastruktuuri lisää vuositasolla EU:n tuontivalmiuksia noin 80–90 mrd. m³ vuoteen 2013 mennessä (16–17 % EU:n arvioidusta kaasuntarpeesta vuonna 2010).³⁰

Toisaalta 29 nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaali- ja varastointilahanketta, joita toteutetaan eri jäsenvaltioissa, ovat vakavissa vaikeuksissa. Yhdeksästä hankkeesta³¹ oli luovuttava, minkä vuoksi oli etsittävä vaihtoehtoisia ratkaisuja. Viisi muuta LNG-hanketta ovat parhaillaan jäissä.³²

Yhteenvedona todettakoon, että kaasuketjuun kohdistuvat investoinnit ja sitoutuminen vaikuttavat tyydyttäviltä. On kuitenkin huomattava, että vaikka useita merkittäviä putkihankkeita on valmistumassa, on arvioitu, että useita maita yhdistävien putkihankkeiden investointiriskit ovat kasvamassa. Viivästymisiä aiheuttavat myös ympäristönäkökohdat sekä paikallisväestön vastustus, joka kohdistuu varsinkin nesteytetyn maakaasun terminaaleihin. Lisäksi on mainittava kasvavat materiaalikustannukset sekä ammattitaitoisen työvoiman puute.³³

3. TARVITTAVAT TOIMENPITEET: KOMISSION EHDOTUKSET

3.1. Keskeistä infrastruktuuria vaivaavat ongelmat

Komission toteuttama arviointi toimii perustana, jonka turvin voidaan varmistaa, että ongelmiin paneudutaan asianmukaisesti sekä EU:n että yksittäisten jäsenvaltioiden tasolla. Sidosryhmien ja kansallisten viranomaisten olisi nyt sitouduttava saattamaan hankkeet nopeasti päätökseen.

Toimi 1: Tärkeimmät infrastruktuurit, joissa esiintyy huomattavia ongelmia

²⁷ Libyasta Sisilian kautta Italian niemimaalle kulkeva Green Stream -putki.

²⁸ Algeriasta ja Tunisiasta Sisilian kautta Italian niemimaalle kulkeva TRANSMED II -putki; Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välinen Balgzand–Bacton-putki.

²⁹ Pohjois-Euroopan kaasuputki; Turkin, Kreikan ja Italian yhdistävä kaasuputki.

³⁰ PRIMES. *European Energy and Transport. Scenarios on key drivers* (2004).

³¹ Nesteytetyn maakaasun terminaalit Joonianmeren rannikolla, Corigliano Calabrossa, Tyrrhenanmeren rannikolla, Montaldo di Castrossa, Lamezia Termessä (Tyrrhenanmeren rannikolla), San Ferdinandossa (Tyrrhenanmeren rannikolla), Ligurian rannikolla ja Vado Liguressa sekä toinen terminaali Manner-Kreikassa.

³² Nesteytetyn maakaasun terminaali Muggiassa, Brindisissä, Tarantossa, Sisiliassa ja Livornossa (merellä).

³³ IEA, 2006.

Sähkö

Komissio on yksilöinyt seuraavat sisämarkkinoiden toteutumisen kannalta tärkeimmät hankkeet, joiden avulla liitetään uusiutuvista energialähteistä tuotettava sähköenergia markkinoihin ja parannetaan huomattavasti toimitusvarmuutta. Näille hankkeille on ominaista toteutuksen viivästymisen vaara.

Hanke	Perustelut	Valmistumis- ajankohta [ilmoitettu vuonna 2004 (2006)]	Viivästymisen syyt
Kassø (DK) – Hampuri/Dollern (DE)	Tämä yhteys on välttämätön Pohjois-Saksassa, Tanskassa sekä Pohjanmeren ja Itämeren rannikolla tuulivoimalla tuotetun sähkön liittämiseksi verkkoon sekä Pohjois-Euroopan kanssa käytävän kaupan kannalta; yhteys on tarpeen myös kantaverkon ja kaupan turvaamiseksi.	2010 (2012) Hanke on yhä selvitysvaiheessa	Alueella tiheä asutus; useita maanomistajia
Hampuri/Krömmel (DE) – Schwerin (DE)	Tuulivoimalla tuotetun sähkön liittäminen verkkoon; EU:n itäisen ja läntisen kantaverkon yhdistäminen	2007 (2007) Lupavaiheessa	Paikallisväestön vastustus: linjaus, sähkö- ja magneettikenttiin kohdistuva pelko, maisemakysymykset; aikaa vievät julkiset kuulemismenettelyt; useita asianosaisia; ei ymmärretä hankkeen merkitystä yliaalueelliselta tai eurooppalaiselta kannalta
Halle/Saale (DE) – Schweinfurt (DE)	Ks. edellä olevan hankkeen perustelut.	2010 (2009) Lupavaiheessa	Kulkee Thüringer Wald -metsän läpi; paikallisväestön vastustus: kielteinen vaikutus matkailuun, linjaus, sähkö- ja magneettikenttiin kohdistuva pelko, maisemakysymykset; monentyyppisiä asianosaisia; ei ymmärretä hankkeen merkitystä yliaalueelliselta tai eurooppalaiselta kannalta
St. Peter – Tauern (AT)	Kaikkein ylikuormitetuin alue Keski-Euroopassa, mikä vaarantaa kantaverkon häiriöttömän toiminnan.	2010 (2011) Lupa-/selvitys- vaiheessa	Lupamenettelyn hitaus: tarvitaan tehokkaampaa koordinoitua; paikallisväestön vastustus: sähkö- ja magneettikenttiin kohdistuva pelko, maisemakysymykset, suojeltuja lintu- ja hyönteislajeja; vaikea maasto; ympäristövaikutusten arvioinnista ja luvista vastaavilla viranomaisilla ei ole valmiuksia käsitellä laajoja infrastruktuurihankkeita
Südburgenland Kainachtal (AT)	Ks. edellä olevan hankkeen perustelut.	2007 (2009) Lupavaiheessa	Lupamenettelyn hitaus; paikallisväestön vastustus: maisemakysymykset, sähkö- ja magneettikenttiin kohdistuva pelko, pyydetty maanalaista kaapelia; pistoteiden rakentamista rakennuspaikalle saatetaan vastustaa; ympäristövaikutusten arvioinnista ja luvista vastaavilla viranomaisilla ei ole valmiuksia käsitellä laajoja infrastruktuurihankkeita
Dürnrohr (AT) – Slavětice (CZ)	Välttämätön yhteys uuden jäsenvaltion ja Keski-Euroopan välillä.	2007 (2009) Hanke on yhä selvitysvaiheessa	Itävalta vastustaa ydinvoimaa; liittyy Itävallan pohjois-etelä-suuntaisen kantaverkon vahvistamiseen; suojelualue; itävaltalainen paikallisväestö pelkää sähkö- ja

			magneettikenttiä
Udine Ovest (IT) – Okroglo (SI)	Slovenian ja Italian väliset voimajohtot ovat erittäin ylikuormitettuja. Huomattava sähkökatkosten vaara Italiassa. Suuri merkitys energiavirtojen kannalta EU:n tasolla.	2009 (2011) Hanke on yhä selvitysvaiheessa.	Vaikea määrittää paikkoja, joissa voimajohto ylittää Italian ja Slovenian välisen rajan; Tiheään asuttu alue; todennäköisiä kaupallisia ongelmia; linjauksen määrittely: 35 % Slovenian alueesta kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan; paikallisväestön vastustus: sähkö- ja magneettikenttiin kohdistuva pelko, maisemakysymykset; ennakoedellytys Slovenian puolella: Berecevo–Krsko-voimajohtoon rakentaminen valmiiksi ja sen liittäminen Unkarin kantaverkkoon; Italian kantaverkon parantaminen ennen tämän hankkeen toteutusta.
Voimajohto Liettuan ja Puolan välillä, ml. Puolan kantaverkon parantaminen (DE – PL)	On tärkeää liittää Baltian kantaverkko UCTE-verkkoon.	2012 (2013) Hanke on yhä selvitysvaiheessa.	Koordinointiongelmat sekä riittävän poliittisen tuen puuttuminen aiemmin; erilaiset synkronialueet aiheuttavat epävarmuutta; Puolan kantaverkon vakauttaminen; kulkee luonnonsuojelualueen läpi; maa-alueiden pakkolunastus edellyttää Puolan lainsäädännön muuttamista; tarvitaan tasasähkömuuttaja-asema.
Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR)	Välttämätön UCTE-verkon yhdistämiseksi Iberian ”sähkösaarekkeeseen”.	2007 (2009); lupavaiheessa	Pyreneitten ylitys; vaikea määrittää paikkoja, joissa voimajohto ylittää Espanjan ja Ranskan välisen rajan; paikallisväestön vastustus.
Moulaine (FR) – Aubange (BE)		2010 (2012) Belgian-puoleinen hankeosuus on valmis, mutta Ranskan-osuus on vielä selvitysvaiheessa.	Etusija annettu Avelin–Avelgem-hankkeelle; vaikea saada maaseutu- ja taajama-alueiden hyväksyntää hankkeelle; linjausta ei ole vielä määritetty lopullisesti Ranskan puolella (13–16 km puuttuu).
Yhdistyneen kuningaskunnan ja Alankomaiden välinen merikaapeliyhteys		2008 (2010) Lupavaiheessa	Pitkittyneet ympäristölupamenettelyt; Alankomaiden lainsäädäntömenettely pitkittynyt; aikaa vievät julkiset kuulemismenettelyt kummassakin maassa; epävarmuus rahoituksesta ja lisätuesta; epävarmuus yhteyden sääntelystä (esim. edellytykset verovapaudelle / siirtorajoitusten hallinnan periaatteet)

Kaasu

EU:n on lisättävä kaasun hankintalähteitä nykyisestä (Norja, Venäjä ja Pohjois-Afrikka). On tärkeää rakentaa ”neljännen käytävän” muodostava putki, jolla tuodaan vaihtoehtoista kaasua (30 mrd. m³ eli 7 % EU:n kaasuntarpeesta vuonna 2010) Keski-Aasiasta, Kaspienmeren alueelta ja Lähi-idästä Nabucco-putkea pitkin.

EU:n on myös huolehdittava siitä, että kaikki tällä hetkellä myöhässä olevat tärkeiksi luokitellut kaasuhankeet saatetaan nopeasti päätökseen. Komissio toteaa, että Algerian ja Italian niemimaan (Sardinian kautta) yhdistävän GALSI-putken toteutus on huomattavasti myöhässä.

Tuontikaasun toimitusten lisääntyminen on taattava myös kaasun loppukuluttajille toimitusketjun loppupäässä. On erittäin tärkeää kehittää toimitusketjun loppupäätä (eli Saksan, Tanskan ja Ruotsin kaasumarkkinat yhdistävät putket sekä Saksan, Benelux-maiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan markkinat yhdistävät putket). Lisäksi todettakoon, että nesteytetty maakaasu voi lisätä joustavuutta erityisesti niissä jäsenvaltioissa, jotka hankkivat kaasunsa yksinomaan yhdestä toimituslähteestä. Nesteytetty maakaasu voi toimia hyvänä reservinä, millä voidaan parantaa entisestään kaasun toimitusvarmuutta ja kilpailukykyä markkinoilla. Tässä yhteydessä komissio aikoo tarkastella vuonna 2007, tarvitaanko nesteytettyä maakaasua koskevan toimintasuunnitelman muodossa toteutettavaa yhteisön toimea jäsenvaltioiden yhteisvastuullisuuden lisäämiseksi energia-asioissa.

3.2. Eurooppalaisten koordinaattoreiden nimeäminen vetämään yksilöityjä tärkeimpiä hankkeita

Komissio voi TEN-E-suuntaviivojen mukaisesti nimetä eurooppalaisen koordinaattorin asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella kuultuaan Euroopan parlamenttia asiasta.

Koordinaattorin tehtävänä on edistää hankkeen eurooppalaista ulottuvuutta ja käynnistää rajatylittävä vuoropuhelu hankkeen toteuttajien, yksityisen ja julkisen sektorin, paikallis- ja alueviranomaisien sekä paikallisväestön välillä. Koordinaattori avustaa kansallisten menettelyjen (mukaan luettuina ympäristölupamenettelyt) koordinoinnissa ja laatii raportin, jossa käsitellään hankkeen tai hankkeiden edistymistä sekä mahdollisia vaikeuksia tai esteitä, jotka todennäköisesti aiheuttavat huomattavia viivästyksiä.

Toimi 2: Eurooppalaisten koordinaattoreiden nimeäminen (ks. 3.1 kohta)

Komissio ehdottaa vuoden 2007 alkupuolella eurooppalaisten koordinaattoreiden nimeämistä jäljempänä lueteltujen hankkeiden päätökseen saattamiseksi:

Sähkö:

Voimajohto Saksan, Puolan ja Liettuan välillä; erityisesti Alytus–Elk (tasasähkömuuttaja-asema)

Pohjois-Euroopassa merellä tuotetun tuulivoiman liittäminen verkkoon (Tanska, Saksa ja Puola)

Yhteys Ranskan ja Espanjan välillä; erityisesti Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR) -voimajohto

Kaasu:

Nabucco-putki

Riippuen siitä, kuinka hankkeet edistyvät, on mahdollista harkita myöhemmin eurooppalaisten koordinaattoreiden nimeämistä seuraaville hankkeille:

- Sähkö: Itävallan sisäiset sekä sinne johtavat yhteydet;
- Italian ja Slovenian väliset yhteydet;
- Yhdistyneen kuningaskunnan ja Manner-Euroopan väliset yhteydet;

- Moulaine (F) – Aubange (B) -voimajohto.

Kaasu:

- GALSI-putki, joka yhdistää Algerian ja Italian Sardinian ja Toscanin kautta ja josta erkanee haara Ranskaan Korsikan kautta;
- Ruotsi–Tanska–Saksa-putki;
- Toimitusketjun loppupään kapasiteetti Saksan, Alankomaiden, Belgian ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä;
- Erinäisten huomattavasti myöhässä olevien nesteytetyn maakaasun terminaalihankkeiden päätökseen saattaminen.

3.3. Kuluttajien tarpeet huomioiva kantaverkkojen suunnittelu

Hiljattain 4. marraskuuta 2006 kahdeksassa EU-maassa tapahtunut sähkökatkos on havainnollistanut sen, että Manner-Eurooppa toimii jo tietyiltä osin yhtenä sähkövoimajärjestelmänä, mutta että verkko ei vastaa tarpeita.

Euroopan energiajärjestelmä (verkkoinfrastruktuuri mukaan luettuna) on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on käytettävä kuluttajien tarpeet huomioiden. Tarvittavan infrastruktuurin kartoittaminen, suunnittelu ja rakentaminen vapailla markkinoilla on koko ajan käynnissä oleva prosessi, joka edellyttää säännöllistä valvontaa ja koordinoitua markkinatoimijoiden välillä. Kyse ei ole yksistään verkkojen uusien yhteenliittäntöjen tai voimaloiden rakentamisesta eri alueille. On myös pohdittava EU:n tulevaisuuden energiavaihtoehtoja ja järjestelmän toimivuutta tilanteissa, joissa yhä suurempi osuus energiasta tulee tuotantolähteistä, joiden toiminta ei ole tasaisen jatkuvaa. Lisäksi on otettava huomioon voimaloiden maantieteellinen sijainti. On erittäin tärkeää noudattaa avoimuutta määritettäessä verkolle lyhyt- ja pitkäaikaisia siirtorajoituksia.

EU:ssa olisi tarvittavaa infrastruktuuria ja/tai energiantuotantokapasiteettia koordinoitava entistä tehokkaammin, ja suunnittelun olisi tapahduttava ajoissa energia-alueittain sekä myös näiden alueiden välillä. Tämä tavoite esitellään komission tiedonannossa kaasu- ja sähkömarkkinoiden tulevaisuudennäkymistä. Tarkoituksena on tarkastella kahta keskeistä tapaa parantaa siirtoverkonhaltijoiden välistä koordinoitua.

Galileo-järjestelmän käyttö on välttämätöntä innovatiivisen ”älykkään” kantaverkon kehittämiseksi, sillä sen avulla voidaan valvoa energiaverkkoja tarkasti ajantasaisesti. Sen avulla voimajärjestelmää voidaan seurata ja valvoa reaaliaikaisesti. Tämä tekniikka hyödyttää myös valmisteilla olevaa eurooppalaista aloitetta elintärkeiden infrastruktuurien suojaamiseksi.

Toimi 3: Aluetason koordinoitu suunnittelu

Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2007 lujitetun kehyksen luomista koordinoitusta verkkosuunnittelusta vastaavia siirtoverkonhaltijoita varten.

Kuten kaasu- ja sähkömarkkinoiden tulevaisuudennäkymiä käsittelevässä tiedonannossa³⁴ on yksityiskohtaisemmin selitetty, tämän kehyksen pitäisi toimia perustana valvonnalle ja arvioinneille, jotka kohdistuvat kullakin energia-alueella jo olemassa oleviin verkkoihin ja energia-alueiden tulevaan kehitykseen. Tämän kehyksen avulla voidaan parantaa jäsenvaltioiden siirtokapasiteettia aluetasolla. Kehyksellä helpotetaan eturyhmien välistä vuoropuhelua, koska siinä otetaan asianmukaisesti huomioon sosioekonomiset näkökohdat ja ympäristönäkökohdat. Kehyksen mukaisesti laaditaan kansallisia suunnittelumenettelyjä, joissa noudatetaan täysimääräisesti alueellisia suunnitelmia verkkojen kehittämiseksi, ja ennusteita kysynnän ja tarjonnan tasapainottamiseksi (kulutushuiput ja peruskuormitus huomioiden). Kehykseen liittyviä toimia toteutettaessa otetaan asianmukaisesti huomioon sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ja muiden asianomaisten tahojen näkökannat (esim. sähköalalla Firenzen foorumi ja kaasualalla Madridin foorumi).

Entistä parempaa koordinoitua olisi täydennettävä lisäksi tarkastelemalla infrastruktuurin suunnittelua ja kehittämistä aikaisempaa enemmän Euroopan tasolla. Energiantuotanto- ja energiansiirtoalan potentiaaliset sijoittajat tarvitsevat ajan tasalla olevaa tietoa lyhyen ja keskipitkän aikavälin kehityksestä. Euroopan energiahuollon seurantaelimen³⁵ olisikin arvioitava uuden infrastruktuurin tarve EU:ssa. Komissio ehdottaa tarvittaessa näiden arviointien perusteella muutoksia TEN-E-suuntaviivoihin ja nimeää uusia eurooppalaista etua koskevia tärkeitä infrastruktuurihankkeita. Mahdollinen energian tarjonnan väheneminen olisi voitava havaita etukäteen, jolloin markkinat kykenisivät mukautumaan tilanteeseen. Seurantaelimen olisi annettava teknistä ja aineellista tukea EU:n nimeämille koordinaattoreille.

3.4. Lupamenettelyjen nopeuttaminen

Aikaa vievät oikeudelliset menettelyt ja lupamenettelyt haittaavat huomattavasti tietyntyyppisten kaasuinfrastruktuuri- ja sähkönsiirtohankkeiden toteuttamista. Menettelyjen hajanaisuus, paikallis- ja alueyhteisöjen voimakas vastustus, veto-oikeuden perusteeton käyttö sekä luvista vastaavien viranomaisten suuri määrä ovat merkittävimmät esteet hankkeiden toteutuksen tiellä. Jäsenvaltioiden välisissä yhteenliittämissä koordinoinnin puute ja erilaiset aikataulut viivästyttävät usein lupamenettelyjä.

Vaikka joissakin maissa on otettu käyttöön yksinkertaistettuja lupamenettelyjä, keskeiset ongelmat ovat yhä olemassa. Uuden yhteyden rakentaminen voi eräissä tapauksissa viedä yli 10 vuotta, kun taas tuulivoimapuiston tai yhdistetyn syklin kaasuturbiinilaitoksen rakennusaika on kahdesta kolmeen vuotta.

Yhdysvalloissa on aikoinaan esiintynyt samanlaisia ongelmia (esim. riittämättömistä yhteenliittämissä johtuneet sähkökatkokset Kaliforniassa ja huonosti suunniteltu markkinarakente, joka johti markkinoiden väärinkäyttöön). Niinpä jos nykyään jossain osavaltiossa tärkeän verkkoinfrastruktuurin rakentaminen viivästyy kohtuuttomasti, koska osavaltiotasolla ei ole saatu tärkeimpien hankkeiden lupamenettelyä päätökseen ajallaan, suunnittelu- ja lupa-asioista päättäminen siirtyy liittovaltiotasolle Yhdysvaltojen liittovaltion energiasääntelykomissioon (*US Federal Energy Regulatory Commission – FERC*). Komissio ei kuitenkaan katso tällaisen lähestymistavan sopivan EU:lle. Tarvitaan silti tehokkaita toimia, jos todella halutaan EU:n kaasu- ja sähköinfrastruktuurin kykenevän sopeutumaan tehokkaasti tämän päivän energiamarkkinoiden muuttuviin realiteetteihin. On tärkeää lyhentää EU:n

³⁴ COM(2006) 841.

³⁵ Ehdotettu EU:n strategisessa energiakatsauksessa.

tärkeimpien infrastruktuurihankkeiden suunnittelu- ja rakennusaikaa, mutta kuitenkin siten, että ympäristö-, turvallisuus- ja terveysnäkökohdat otetaan asianmukaisesti huomioon.

Ensiksikin todettakoon, että TEN-E-suuntaviivojen perusteella pitäisi tärkeiden hankkeiden toteutuksen nopeutua huomattavasti, kun ne nimetään ”eurooppalaista etua” koskeviksi. Nimeämisen yhteydessä laaditaan samalla hankkeen toteuttamisaikataulu sekä määritellään yksityiskohtaisesti, kuinka hankkeen on määrä edetä hyväksymismenettelyssä (koordinoidut arvioinnit saattavat yksinkertaistaa menettelyjä). Jotta nimeämisellä eurooppalaista etua koskeviksi hankkeeksi olisi vaikutusta, komissio katsoo, että tulevaisuudessa hankkeita nimettäisiin ”eurooppalaista etua” koskeviksi tiukoin perustein. Nimetyiksi tulisivat vain hankkeet, joilla on huomattava vaikutus asianomaisen alueen energiavirtoihin ja kauppaan ja joiden suunnittelu- ja lupamenettelyt vaikuttavat selkeiltä ja realistisilta ja joihin sisältyy myönteinen ja merkittävä eurooppalainen lisäarvo. Lisäksi kaikkien hankkeessa osallisina olevien tahojen olisi suhtauduttava hankkeeseen myönteisesti.

Toiseksi komissio aikoo jäsenvaltioita ja keskeisiä eturyhmiä kuultuaan ehdottaa kansallisten lupamenettelyjen järjeistämistä.

Toimi 4: Lupamenettelyjen järjeistäminen

Komissio aloittaa vuonna 2007 TEN-E-suuntaviivojen tarkistuksen tarkoituksenaan toissijaisuusperiaatteen huomioiden vaatia jäsenvaltioita ottamaan käyttöön kansallisia menettelyjä, joissa edellytetään, että eurooppalaista etua koskevien hankkeiden suunnittelu- ja hyväksymismenettelyt on saatava päätökseen viiden vuoden kuluessa.

Tämä ei tarkoita sitä, että EU:n tasolla olisi otettava käyttöön suunnitteluvaihetta koskevia uusia normeja. Kyse on pelkästään siitä, että edellytetään kansallisten menettelyjen päätökseen saattamista kohtuullisessa ajassa, mutta samalla on kuitenkin otettava huomioon ympäristölainsäädännön ja niiden ihmisten oikeudet edut, joihin hanke vaikuttaa. Tätä olisi täydennettävä tekemällä parhaimmista käytännöistä vertailuanalyysi arvioitaessa kansallisia normeja.

3.5. Selkeän investointiympäristön luominen

TEN-E-hankkeiden rahoitusvastuu pitäisi ensisijaisesti olla asianomaisilla talouden toimijoilla. Uusiin voimansiirtojohtoihin suuntautuvat investoinnit ovat kuitenkin vähentyneet. Tätä suuntausta voidaan osittain selittää varalla olleella siirtokapasiteetilla, mutta markkinoiden nykyinen rakenne ei tarjoa kannustimia investointeihin voimansiirron tehostamiseksi. Epäasianmukaiset alueelliset hinnoittelumallit peittävät haitallisesti alueen sisäisen voimansiirron ylikuormituksen tai ne eivät mahdollista tarkan ja oikea-aikaisen tiedon saamista voimansiirtoverkkojen toiminnasta. Investointien vähyys on yllättävästi ristiriidassa sen tosiasian kanssa, että yksityisellä sektorilla ollaan entistä kiinnostuneempia investoimaan pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeisiin.

Onkin välttämätöntä huolehtia vakaasta ja houkuttelevasta sääntelykehiksestä, jonka turvin yksityinen sektori voi varmistua investointiensa onnistumisesta ja jolla taataan vakaa tuotto samalla, kun kuluttajille tarjotaan laadukasta palvelua. Komissio esittelee kaasun ja sähkön sisämarkkinoita koskevassa tiedonannossaan joukon toimia, joilla pyritään edellä mainittuihin tavoitteisiin. Ehdotukset koskevat erityisesti toimintojen eriyttämistä ja energia-alan sääntelyviranomaisten toimivallan vahvistamista. Lisäksi ehdotuksissa käsitellään avoimuutta.

Julkinen rahoitus on vauhdittanut TEN-E-hankkeita, sillä sen turvin yksityiset toimijat ovat voineet lähteä mukaan aikaa vieviä menettelyjä tai huomattavia kuluja sisältävien infrastruktuurihankkeiden toteutukseen. EU-rahoitus vähentää viivästymisriskiä. Se toimii kannustimena käynnistää hankkeita, joilla tutkitaan uusien teknologioiden mahdollista käyttöä, tai sillä voidaan nopeuttaa yksittäisten hankkeiden käynnistämispäätöksiä.

EU:n on pyrittävä luomaan entistä paremmin toimiva energiainfrastruktuuri. Nykyinen TEN-E-budjetti (20 miljoonaa euroa vuodessa) ei riitä käynnistämään kaikkia niitä valtavia investointeja, joita tarvitaan. TEN-E-budjetin varoilla on nyt huolehdittava seuraavista tarpeista:

- aikaisempaa suurempi tarve saada ”vihreä” sähkö liitetyksi kantaverkkoon,
- kasvavat infrastruktuuritarpeet EU:n laajennuttua 27 jäsenvaltion yhteisöksi,
- tarve edistää entisestään EU:n yhteenkuuluvuutta EY:n perustussopimuksen ja TEN-E-suuntaviivojen mukaisesti sekä tarve yhdistää suuri määrä erillään olevia alueellisia markkinoita yhdeksi yhteiseksi markkina-alueeksi (uuden Kaakkois-Euroopan energiayhteisön yhdistäminen, UCTE-järjestelmän yhdistäminen muihin järjestelmiin, joita ovat mm. itsenäisten valtioiden yhteisö IVY ja Euro-Med-yhteys).

Tässä yhteydessä on pohdittava sitä, riittääkö EU:n rahoitus täyttämään Euroopan energiapolitiikan tavoitteet.

Toimi 5: EU:n rahoitus

Komissio aikoo tarkastella, onko TEN-E-verkoille lisättävä EU-rahoitusta.

Tulevaisuutta silmällä pitäen TEN-E-rahoitusta olisi pääasiassa myönnettävä sellaisiin sosioekonomisiin selvityksiin ja suunnitelmavaiheen selvityksiin, joilla on huomattava vaikutus EU:n tasolla (esim. UCTE-synkronijärjestelmän laajentaminen naapurimaihin tai merellä tuotetun tuulivoiman liittäminen kantaverkkoon). Kaasualaa koskevissa selvityksissä voitaisiin tarkastella esimerkiksi kaasun laatustandardeja, teknisen yhdenmukaistamisen mahdollisuuksia tai siirtoputkien vaikutusta toimitusketjun loppupään sisäisiin kaasuverkkoihin.

Vuosia 2007–2013 koskevissa yhteisön koheesipolitiikan strategisissa suuntaviivoissa on yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista asetettu ratkaisujen löytäminen perinteisten energialähteiden huomattavalle käytölle Euroopassa. Tämä edellyttää tukea verkkojen yhteenliittäntöjen päätökseen saattamiselle asettamalla painopiste Euroopan laajuisille verkoille, sähkön kantaverkkojen parantamiselle sekä kaasun siirto- ja toimitusverkkojen rakentamisen päätökseen saattamiselle ja parantamiselle. Komissio kannustaa jäsenvaltioita ja niiden alueita ja erityisesti unioniin vuosina 2004 ja 2007 liittyneitä maita ja niiden alueita panemaan täytäntöön nämä suuntaviivat investointiohjelmissaan. Myös EIP:n ja EBRD:n kanssa tarvitaan entistä tiiviimpää koordinaointia Euroopan laajuisten investointien helpottamiseksi. Edellä mainittujen rahoituslaitosten olisi asetettava eurooppalaista etua koskevat hankkeet etusijalle lainoja myöntäessään. Hankkeissa, joihin osallistuu Euroopan naapuruuspolitiikan soveltamisalaan kuuluvia maita, rahoitus voitaisiin hoitaa naapuruuspolitiikan investointirahastosta. Arvioiden mukaan rahastosta voidaan myöntää määrä, joka on neljä viisi kertaa Euroopan naapuruuspolitiikan rahoitusvälineestä myönnettävän avustuksen

suuruinen. Samalla tavoin voitaisiin Afrikan infrastruktuurivälineen avulla edistää Eurooppaan suuntautuvia energiayhteyksiä.

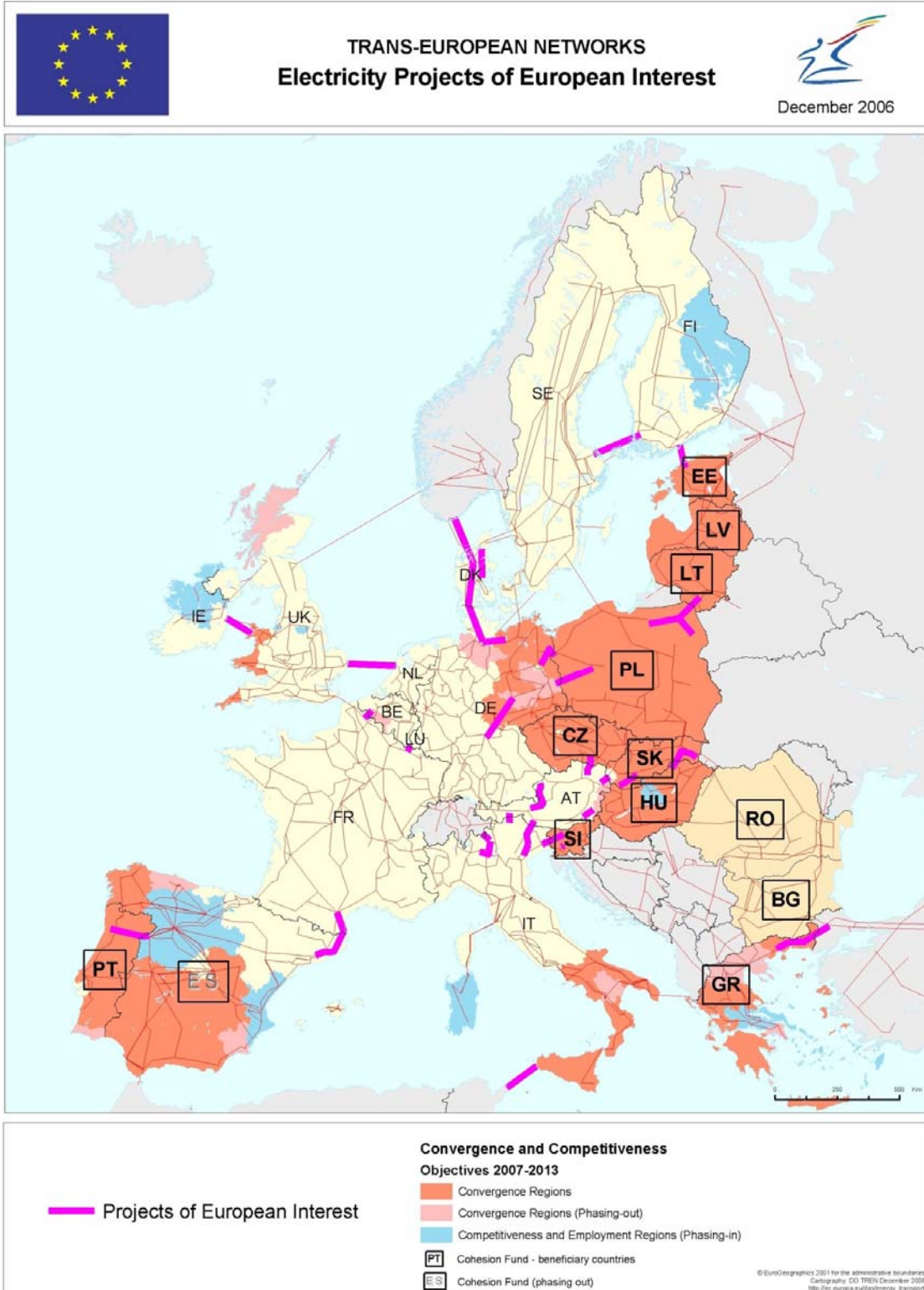
Jotta voitaisiin välttää vapailla energiemarkkinoilla kilpailuun mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset, jotka saattavat johtua infrastruktuuri-investointeihin myönnettävästä julkisesta tuesta, on tässä yhteydessä on tarpeen noudattaa voimassa olevia yhteisön valtioneuvoston päätöksiä.

4. PÄÄTELMÄT

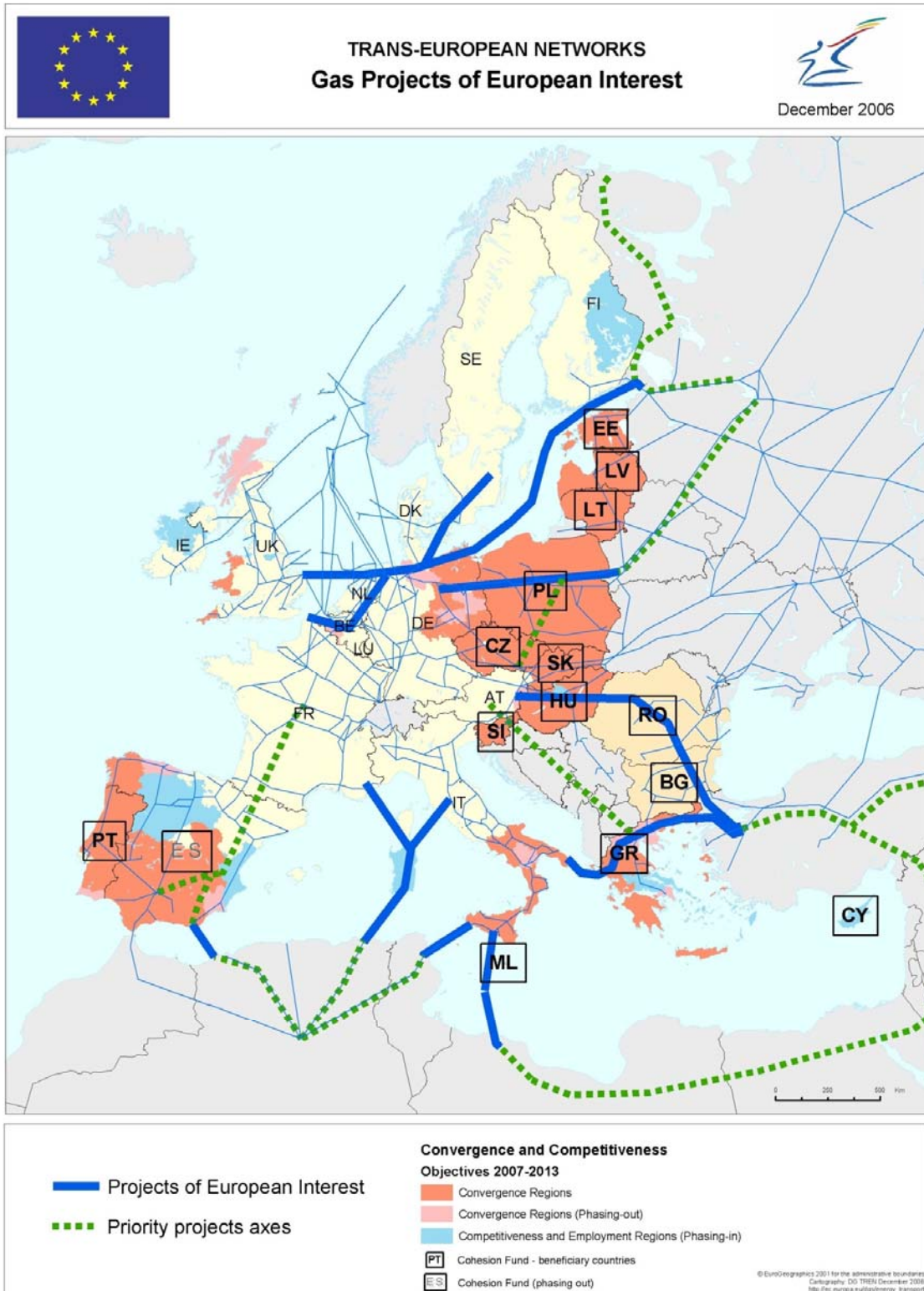
Jos infrastruktuuri-investoinnit pysyvät nykyisellä tasollaan, EU ei kykene luomaan todellisia sisämarkkinoita. Sillä ei ole valmiuksia yhdistää verkkoon uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön kasvavia määriä. Se myös joutuu maksamaan entistä kalliimman hinnan siirtorajoituksista ja riittämättömästä kapasiteetista kaikilla niillä energia-alueilla, joita ei ole liitetty asianmukaisella tavalla muihin verkkoihin.

On elintärkeää, että eurooppalaista etua koskevat hankkeet ja tässä tiedonannossa luetellut toimet toteutetaan täysimääräisesti ja määrätietoisesti.

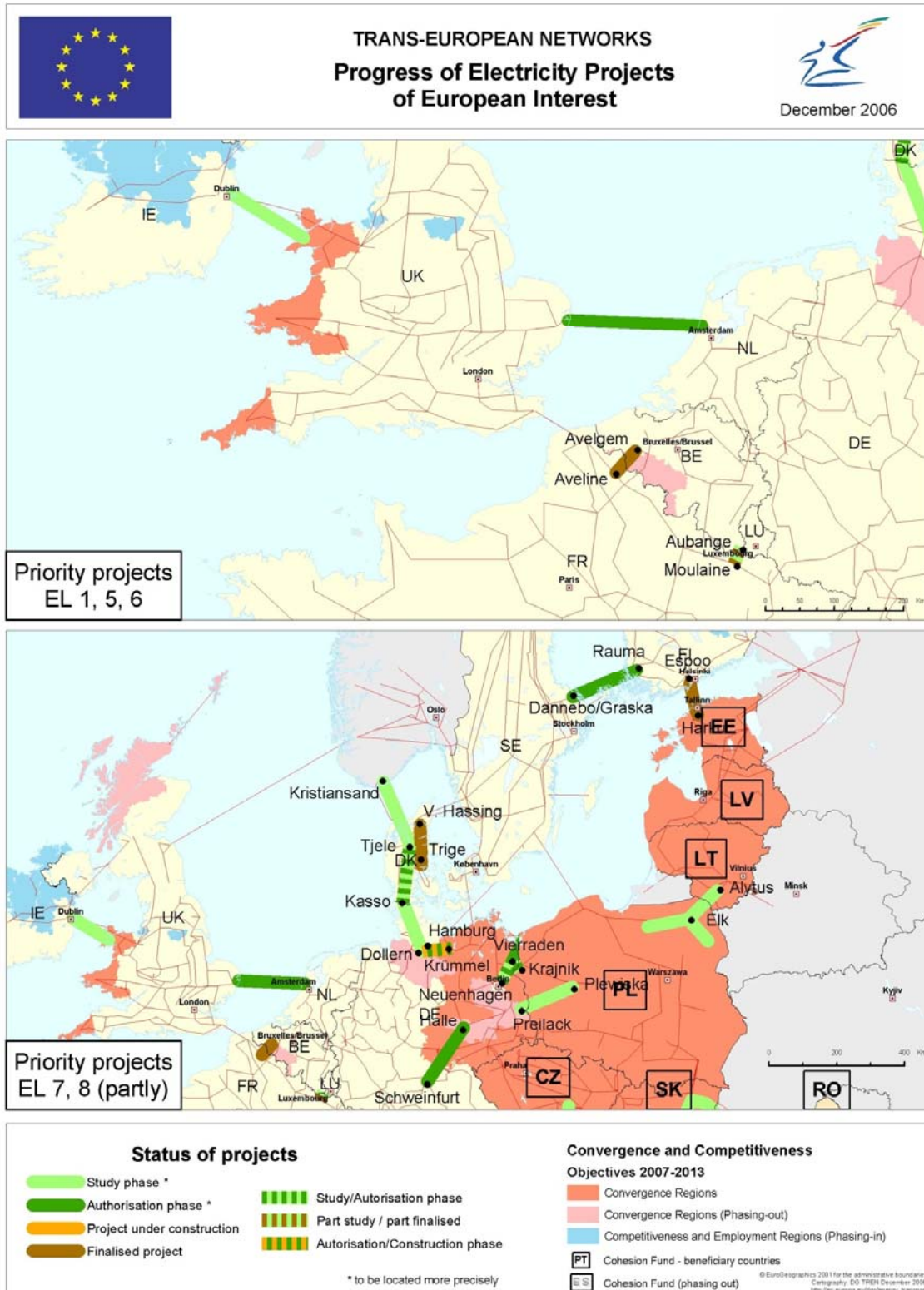
Liite 1

Liite 2

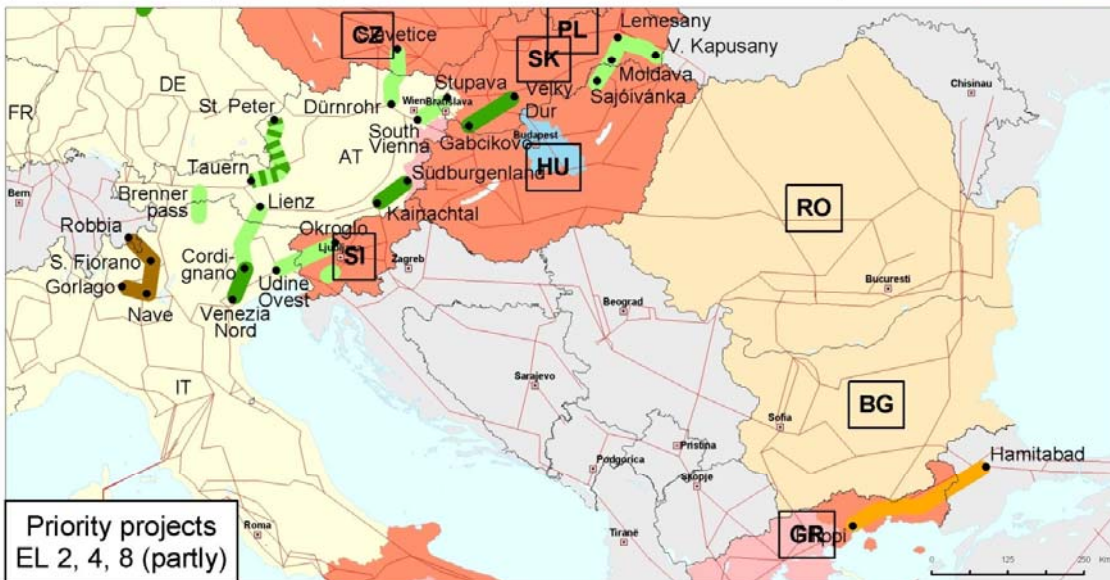
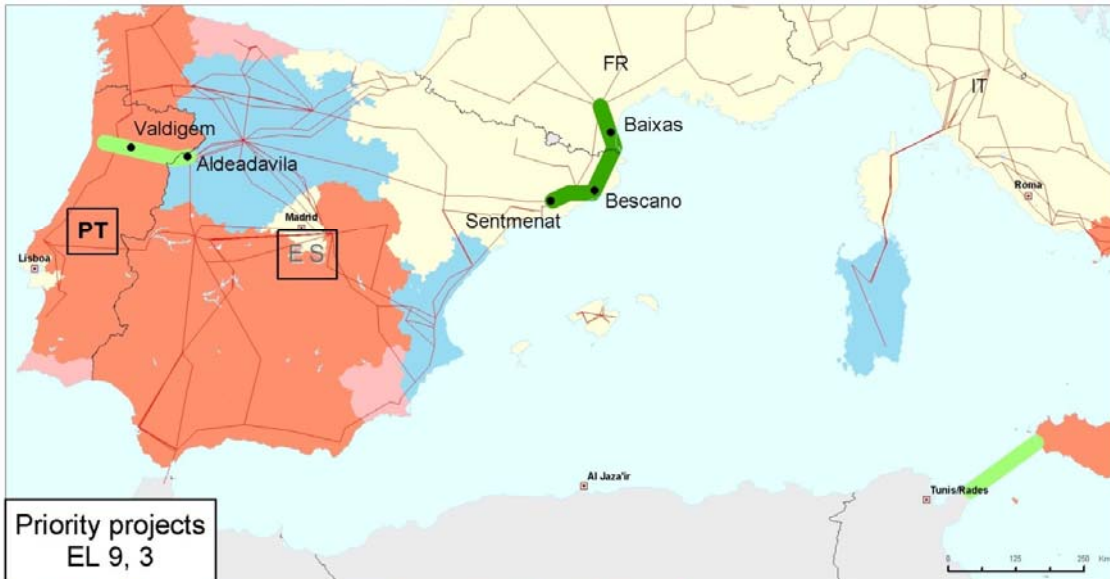

Liite 3

TRANS-EUROPEAN NETWORKS Progress of Electricity Projects of European Interest

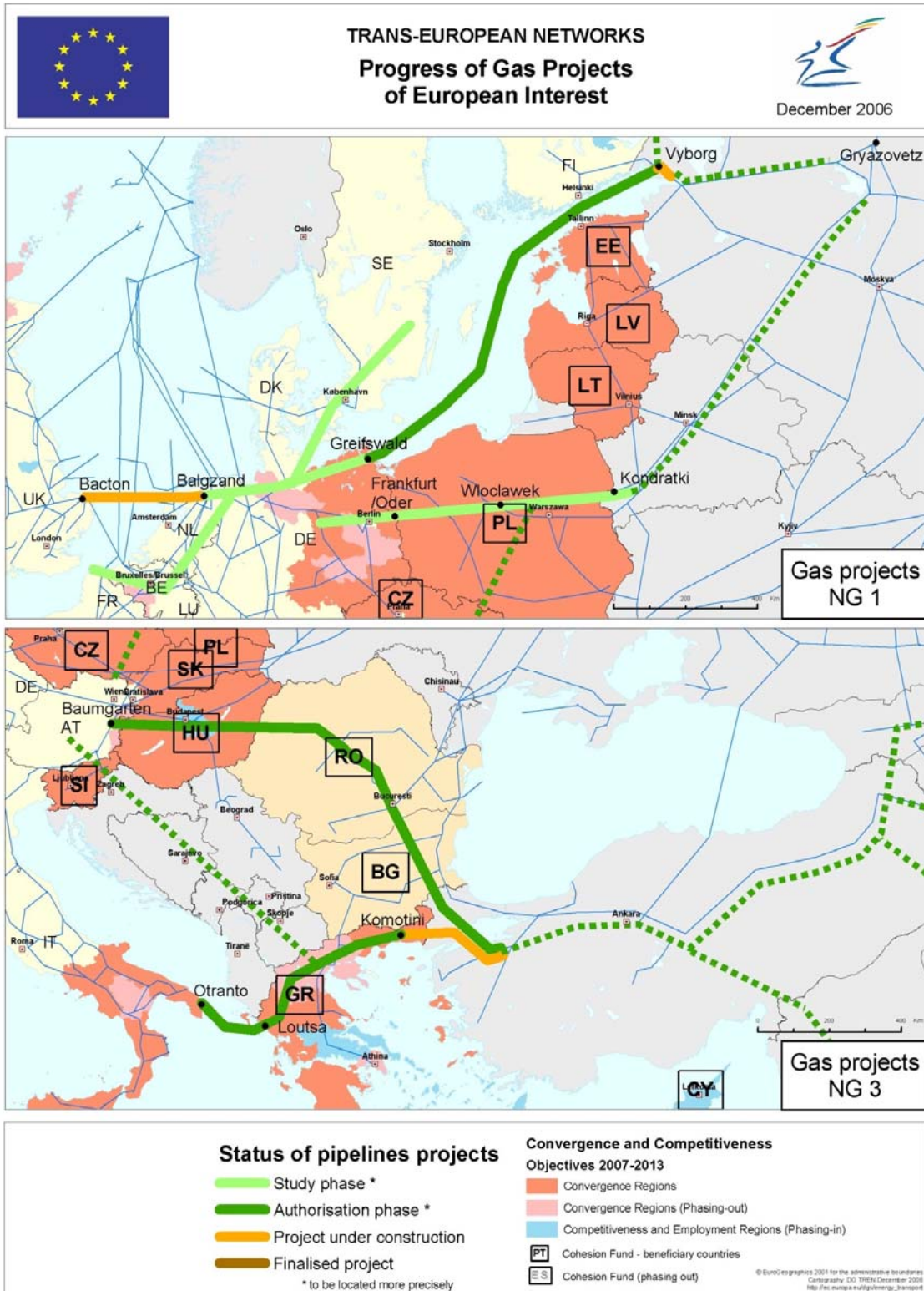

Status of projects		Convergence and Competitiveness Objectives 2007-2013	
Study phase *	Study/Authorisation phase	Convergence Regions	Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in)
Authorisation phase *	Part study / part finalised	Convergence Regions (Phasing-out)	Cohesion Fund - beneficiary countries
Project under construction		Cohesion Fund (phasing out)	
Finalised project			

* to be located more precisely

© EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
Cartography: OJ TRISA December 2006
http://ec.europa.eu/transport

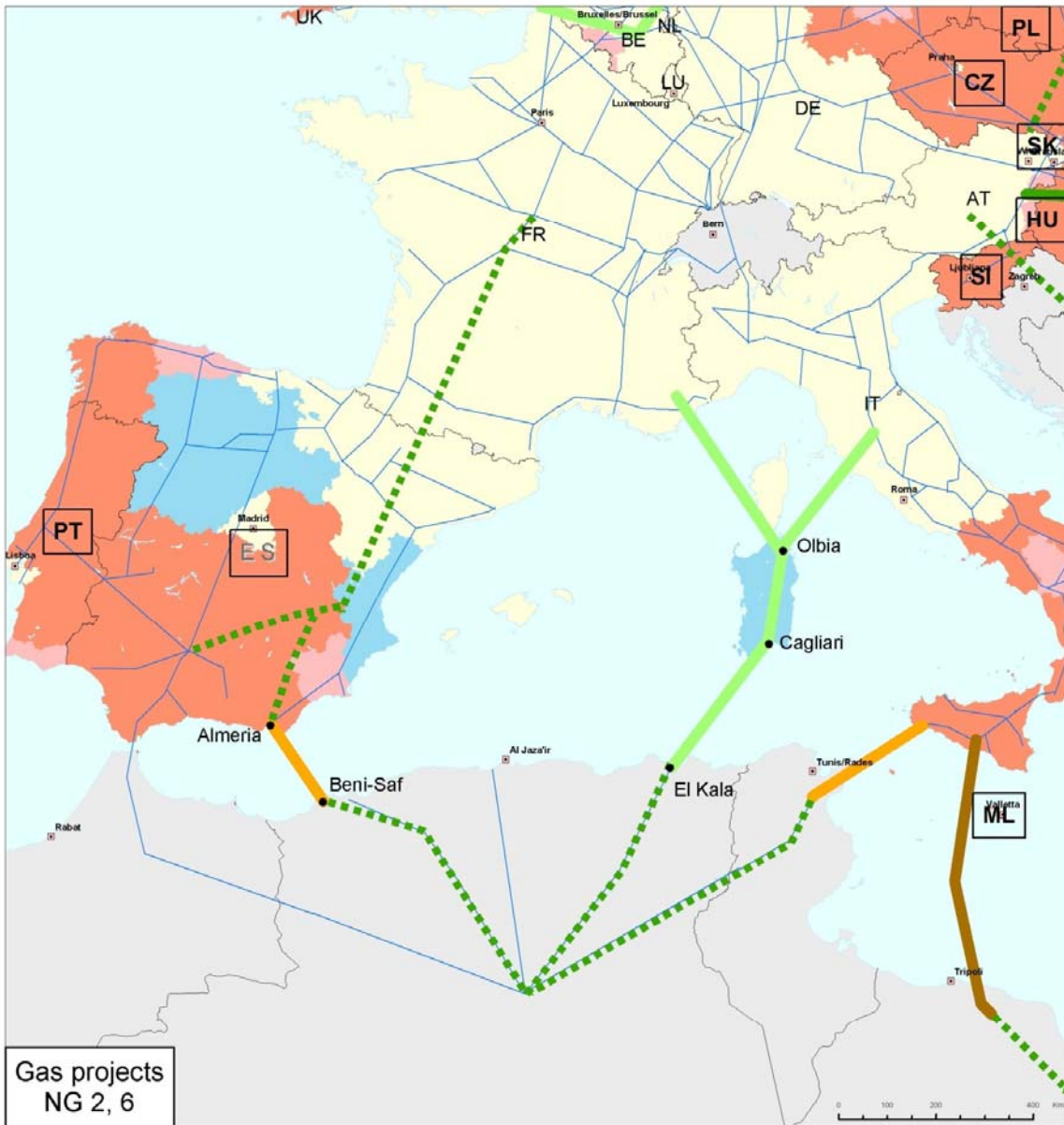
Liite 4

TRANS-EUROPEAN NETWORKS
Progress of Gas Projects
of European Interest

 December 2006

Gas projects
 NG 2, 6

Status of pipelines projects

- Study phase *
 - Authorisation phase *
 - Project under construction
 - Finalised project
- * to be located more precisely

Convergence and Competitiveness Objectives 2007-2013

- Convergence Regions
- Convergence Regions (Phasing-out)
- Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in)
- PT Cohesion Fund - beneficiary countries
- ES Cohesion Fund (phasing out)

© EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
 Cartography: DG TREN December 2006
<http://ec.europa.eu/energy/transport>